

BRANTFORD
BRIDGESBURG
CALEDONIA
CROWLAND
FORD CITY
FORT ERIE
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERFORD
NIAGARA FALLS
OSHAWA
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
SYDNEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

Kelet-

és

Nyugat-

Kanadai Magyar Újság

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

ALDINA
BEKEVAR
CANA
CALGARY
EDMONTON
ESTEVAN
KAPOSVAR
LETHBRIDGE
NORRURY
OTTOMON-HALMON
PLUNKETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SAXONHILL
SOKHALOM
SZT. LASZLO
SZEKELYFOLD
SUDBURY
SUMAS
TABER
VANCOUVER
WAKAW
WEYBURN
WHITEWOOD

VOL. VII EVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1930. MÁRCIUS 13. CSÜTÖRTÖK

NO. 11. SZAM

MAGYAROK! ÜNNEPELJÉTEK MEG MÁRCIUS 15-IKÉT

NATIONAL ANTHEM

By SANDOR PETÖFI (1823—1849)

Translated from the Hungarian by WATSON KIRKCONNELL

Magyars, rise, your country calls you! Swords are nobler than the fetter—
Meet this hour, what'er befalls you! Suit the freeborn arm far better.
Shall we freemen be, or slaves? Yet we've worn harsh chains and cords
Choose the lot your spirit craves!— Give us now our faithful swords!
By Hungary's holy God By Hungary's holy God
Do we swear, Do we swear,
Do we swear, that servile chains We'll no more bear!
Do we swear, that servile chains We'll no more bear!

Slaves, alas, we long have been, Beauty to the Magyar name
Shaming our ancestral kin. Shall return, and ancient fame
They as freemen lived and died; That these evil epochs sully
Captive graves their bones deride. We shall cleanse in battle fully.
By Hungary's holy God By Hungary's holy God
Do we swear, Do we swear,
Do we swear, that servile chains We'll no more bear!
Do we swear, that servile chains We'll no more bear!

Vile is he who will not give Where our grassy graves shall sleep
Life to let his country live, Children's children still shall keep
Counting his poor breath a prize All our names in sacred trust,
Dearer than his native skies! Kneeling bless our silent dust.
By Hungary's holy God By Hungary's holy God
Do we swear, Do we swear,
Do we swear, that servile chains We'll no more bear!
Do we swear, that servile chains We'll no more bear!

NEMZETI DAL

IRTA: PETÖFI SANDOR

Talpra magyar, hi a hazal!
Itt az idő, most vagy sohal!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdése, válaszatok! —
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Fényesebb a lánchál a kard,
Jobban ékesíti a kart,
Ez mi mégis láncot hordtunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak ősapáink,
Kiki szabadon éltek haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez;
Mit rá kentek a századok,
Lemoszuk a gyalázatot!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Sehonnan bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy ölete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Hoi sirjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak,
Es áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Magyar halál az őserdőben

British Columbia egyik legvadregényesebb vidékén, a longworthi őserdőben ismét munkája áldozatául esett egy derék magyar munkásember, amint Wisaitz György honfitársunk tudósításából megtudtuk.

Schumikrácz Gusztáv, aki több magyarral egyetemben a veszélyes fakitermeléssel kereszte meg kenyerét, éppen egy nagy törzs elszállításával foglalatkodott, midőn a közelében kidöntött fa oly szerencsétlenül esett rá, hogy fejét és mellét azonnal betörtte. A rettenetes ütés következtében szegény magyar abban a pillanatban kiszorult a mire magyar barátai, névszerint Csörgő, Ersei, Kocsák, Orosz honfitársunk a helyszínre értek, már nem volt benne élet.

Tudósítók szerint oly hirtelen érte a halál, hogy még egy sóhajtatást sem tudott kildeni az ő hazában lakó feleségének és kis családjának, akik ezután hiába fogják várnai a Bri-

tish Columbia-i leveleket és a nélkülözéseket megmentő pénzküldeményeket.

Levelét így fejezi be Wisaitz György: "Gondoljunk vissza a családjunkra és ne felejtsük el, hogy ők is ránk gondolnak s imádkoznak értünk!" ... Béke és áldás szerencsétlenül járt munkástevévünk poraira!

HARMINCAN FULLADTAK MEG A BETÖRT JÉG ALATT

Lengyelországban egy befagyott tavon haladt keresztül a jökevíz násznép, midőn a templomból jövet utját a lakodalmas házba meg akarta rövidíteni. Már egészen a tulsó part közelébe értek, midőn a jég beszakadt a szánkók terhe alatt és harmincan belefulladtak a jéges vízbe; csak néhány lakodalmast sikerült megmenteni.

On March 15, 1848 ALEXANDER PETÖFI stepped into the sacred bower of Hungarian poetry, and suddenly everything became changed in the Valley of the Danube. His personality was as extraordinary as his life. His poems are full of glowing patriotism, and a deep love of liberty, of bold and original imagination, expressed in pure idiomatic and popular language. Sir John Bowring in the "Universal Anthology" calls him the Hungarian Burns, Byron and Körner in one, Hermann Grimm: "one of the greatest poets of all times and tongues."

Petőfi's poetry is the poetry of the youth, with all its emotions and sensitiveness, its feverish energy and purity. His phenomenal genius awakened the wildest enthusiasm, the bearer of the banner of liberty, equality and fraternity. In memory of our struggle for freedom in 1848—49, when unarméd Hungary was flooded by the oppressing Austrian army and her Russian allies, called in to crush the Magyar nation — in memory of those days, nearly as dark as our present, on every 15th of March there is something that unites all Hungarians of the world, and this is Petöfi's spirit: "Magyars, rise, your country calls you!"

Egyszerű és szegény szülők gyermeke, egész fiatalon, mint üstökös tűnik fel a magyar égen, fénycsóvjára beragyo mindeneket és lángragyujtja a lelkeket. — Válságos időkben felrizza az alítakat; élő lelkiismeretként ostromozza a kényelmes maradiságot; Shakespeare fordításával terjeszti a műveltséget, lánglelkének hevével tüzezi a kétkedőket.

Szabadságot, egyenlőséget, testvériséget hirdető költőjei nemcsak helyet biztosítanak számára a világirodalomban, a legragyogóbb elmék között, hanem újból ismertté teszik az elfeledett magyar nevet. — Tiszta csengő, zengzetes magyar nyelvezete kutforrásul szolgál, melyből meríteni ma, halála után nyolcvanegy esztendővel is üdítő élvezet.

Eszméi szolgálataiban, az osztrák zsarnokot segítő orosz cárizmus csatlósaitól huszonhat éves korában a harc téren, a megtámadott magyar hazá védelmében szenvedett hősi halála a magyar ifjuság örök eszményképévé avatta.

ÓRIÁSI ÁRVIZKATASZTRÓFÁK FRANCIAORSZÁGBAN

A hirtelen beállott tavaszi olvadás a folyókat egész Franciaországban mértéktelenül megdagasztotta és sok folyó kilépett medréből. Több helyütt oly hirtelen jött az áradás, hogy az emberek ágyaikból kiugorva, hiányos öltözékekben voltak kénytelenek menekülni s már így is több mint 400 az árvíz áldozatainak száma.

Több helyütt egész falvakat sodort el az ár a lakosok nagy részével, s az egész állatállományal együtt; a házak halomban hevernek s a pusztítás a világháború északfranciaországi és belgiumi harcait futtatja a szemlélő eszébe.

Az anyagi kár szinte felbecsülhetetlen, de mindenesetre milliárd frankot tesz ki. Ország-

szerte megindult a segélyakció a károsult s a még veszélyeztetett vidékek érdekében.

Az újabb tudósítások folyton sötétebb szívekkel festik a helyzetet. Már a híres bordói borvidéket is fenyegeti az ár és több mint 100,000 ember mindenét elvesztve menekül előre.

A parlament minden szükséges segélyt megszavazott és egyelőre 100 millió frankot (4, millió dollárt) utaltak ki gyorssegélyként a szerencsétlenek részére.

A Barcelona—Páris közötti expressz se közlekedhet, mert a vasuti töltést is elöntötte a víz. Közben másfelé is dagadnak a folyók.

1848—1930

Nemzetpáros császári önkény rabillincsei ellen támadt fel 1848 március 15.-én Budapesten a magyar ifjuság s lerázva a szorító bélyökat, a szabad sajtó első termékeképen kinyomatta a Nemzeti Dalt, melyet ezekre menő lelkes tömegnek a Múzeum lépcsőjéről szavalt el az ifjuság vezére, maga a költő Petöfi! A tömeg lelkeiből fakadtak a buzgó szavak s egy csapásra megértették az emberek, hogy az évtizedek óta húzódo panaszokodásnak, a sérelmek alázatos előterjesztésének ideje elmúlt és cselekedni kell, ha a császári armány megtörését el akarják érni.

A lelkek kitörése olyan elemi erővel ragadta magával a hatalom lévöket is, hogy ellenállásra gondolni sem mertek és a fegyvertelen szabadsághősök megnyithatták a népiük igazért rabságot szenvedő politikai foglyok börtöneit, tizenkét pontba foglalt követeléseiket küldöttség útján juttathatták a Pozsonyban ülésező és eladdig a császárral alkudozó országgyűlés elé, amely nyomban megalkotta a híres 1848-iki törvényeket s elérte, hogy április 11.-én — tehát az ifjuság sorsdöntő fellépésétől számított három hét múlva, ezek a törvények már szentesítve is lettek.

Megvolt az első felelős kormány, a sajtószabadság, a politikai és gyülekezési jog gyakorlása és hamarosan bekövetkezett Kossuth Lajos felelhetetlen alkotása: a jobbagyság felszabotása. Örömmámor áradt el szerte Nagymagyarországon egy jobb korszak, egy boldogabb jövő reményében ...

Hu ábrándnak bizonyult azonban és gyorsan szétfeszült a legszebb remény: a magyar nemzetnek, a szabadságnak, a világosságnak ellenségei, a császárt is bábként kezelő titkos erők, a cseh lakájokból álló magyarfajló kamarilla, alattomos terveiket fel nem adták s mert gyávaságukban nyíltan fellépni nem mertek, megindult a galád lélekzásár, — egyenlenséget szítottak s a legszemérmelenebb ígéretekkel uszították a magyarság ellen a horvátokat és a magyarok vendégszeretetét évszázadok óta élvező és sok esetben a magyar tömegeknél több előjogot gyakorló nemzetiségeket.

Ezeknek a titkos erőknek sikerült is lángbaborítani a békés fejlődést kereső országot, de sikerült elérniök azt is, ami pedig céljuk nem volt: kemény egységbe kovácsolták össze a magyarságot. Örök dicsőségünk ez a szabadságharc, melyet a nemzetiségekkel szövetkezett osztrák hadak letörni sohasem tudtak volna, azért hívták segítségül a hasonlóképp szabadságtipró, gyűlölt cári hatalmat ... Imitt csak rámutatunk a tozódásában határt nem ismerő gyilkos önkény véres bosszujára, amely az aradi tizenhárom kívül annyit derek magyart juttatott vérpadra, még az első felelős miniszterelnököt, egy Bathányt és az országgyűlés elnökét, Perényi Zeigmundot is.

Elbujdosása után Kossuth Lajos bejárta az angolnyelvi országokat. Angliában és Amerikában soha el nem halványuló nevet szerzett a magyarnak s látnoki szemmel jósolta meg a sötét jövőndöt: megérezte előre Trianont, melynek öntudatlan, de annál buzgóbb előkészítője volt a császárokat irányító s leginkább csehekből alakult titkos kamarilla, amely a nemzetiségek folytonos izgatásával igyekezett egyrészt otthon féken tartani a magyarokat, másrészt a külföldön elsikkasztani Magyarországot, mely műveletet összes halfogságtól meghazudtoló fényes sikerrel oldotta meg, úgyhogy a Trianont diktáló hatalmasok, miként utólag beismerik, Magyarországról nem tudtak semmit és csak nagynevű barátunk, Rothermere hatalmas pártfogása rázta fel a közvéleményt és juttatta a népeket az elkövetett világszalás tudatára!

Jöjj el hát tündöklő csillagunk, Petöfi, jöjj el Kossuth Apánk, és Ti dicső emlékü többi Nagyaink, Nagy Magyar Királyok szelleme! Irányítsátok népünk vezérrel, világosítsátok fel az elméket, győzzétek meg az igazi békét kereső népeket, hogy mi nem akarunk háborút, hanem nyugodt és békés fejlődést a minket jogosan megillető határok között és hozzátok meg nekünk a dolgozó magyar nép minden rétegét felölelő igaz szabadságot!

BARATKOZIK A KISANTÁNT?

London, márc. 11. Ugyálszik Hágában a nyílt színen folytatott kétségbeesett küzdelmeken kívül folytak bizalmas tanácskozások a Monarchia utóállamai között, melyek gyümölcseként egy enyhébb légkör kezd kialakulni politikai téren, ami bizonyára éreztetni fogja hatását az annyira fontos gazdasági vonatkozásokban is.

A tudósítások arról hoznak hírt, hogy Csonkamagyarország-

és Jugoszlávia között a közvetlen tárgyalások már nagyon előrehaladott állapotban vannak és hamarosan olyan megállapodás létesül, amely kizárja a lehetőséget, hogy e két állam egymást megtámadja. Állítólag Rumánia is készül hasonló egyezményre s ha Csehszlovákiával is létrejön ilyenféle megegyezés, a határok meg fognak nyílni s egy normális forgalomban s a gazdasági krízis enyhületében lehet reménykedni.